

Skolan är till för ditt barn

En broschyr om de nya läroplanerna och den nya skollagen som riktar sig till dig som har barn i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan

Skolverket

Du är viktig

Du är den som står ditt barn närmast. Det är därför viktigt att du och ditt barns skola har goda relationer och samverkar kring ditt barns utveckling. Genom samarbete ökar ditt barns möjligheter att nå så långt som möjligt i både sin kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Genom att känna till skolans uppdrag ökar dina möjligheter att kunna samverka med ditt barns skola. I den här broschyren får du information om några förändringar som nu genomförs i skolan och som påverkar ditt barns skolgång.

BEGREPPEN FÖRÄLDER OCH VÅRDNADSHAVARE

Vanligtvis är det en eller båda föräldrarna till ett barn som är vårdnadshavare. Vårdnadshavaren har ansvar för barnet och ska se till barnet får omvårdnad, trygghet och en god fostran. Ett barns vårdnadshavare har i stort sett alltid rätt att ta del av alla de uppgifter som rör barnet eller eleven i skolan, även sådant som skyddas av sekretess. En förälder som inte är vårdnadshavare har inte rätt att ta del av sekretesskyddade uppgifter som rör barnet.

På väg mot samma mål

Skollagen och läroplanen ska garantera att alla elever får en likvärdig skolgång av god kvalitet oavsett var de bor eller vilken skola eller skolform de går i. De ger alla skolor samma riktlinjer för arbetet. Riksdagen har fastställt en ny skollag som gäller all utbildning för barn och ungdomar i Sverige.

I skollagen står bland annat att alla elever ska delta i utbildningen om de inte har giltiga skäl att vara frånvarande. Du som förälder har ett ansvar att se till att ditt barn är i skolan. Om du inte har anmält frånvaro men ditt barn ändå är frånvarande utan giltigt skäl ska du enligt skollagen bli informerad om detta av skolan samma dag.

Om du vill söka ledigt för ditt barn är det skolans rektor du ska vända dig till. Det är rektorn som beslutar om ledigheter. Det är också till rektorn du ska vända dig om du

vill få prövat om ditt barn kan bli befriat från något obligatoriskt inslag i undervisningen. Möjligheterna att bli befriad från sådana inslag har blivit mindre i och med den nya skollagen. Rektorn får bara godkänna detta om det finns så kallade synnerliga skäl, och det får bara gälla enstaka tillfällen under ett läsår och får inte begränsa elevens möjligheter att uppfylla kunskapskraven. Du har dock rätt att överklaga ett sådant beslut till förvaltningsrätten.

Huvudmannen (kommunen eller den fristående skolans styrelse) har det lokala ansvaret för skolan. Om det uppstår problem som du och personalen eller skolans ledning inte kan lösa själva kan du vända dig till huvudmannen. Varje huvudman ska ha skriftliga rutiner för hur klagomål mot utbildningen ska kunna tas emot och utredas. Du kan fråga efter dessa på ditt barns skola.

Den nya skollagen innehåller en del nya bestämmelser om vad skolan får göra om en elev stör ordningen, uppträder olämpligt eller gör sig skyldig till allvarigare förseelser. Förutom att eleven kan visas ut ur klassrummet för resten av lektionen och få kvarsittning kan rektorn i vissa fall ge eleven en skriftlig varning. Varningen ska innehålla information om vad som kommer att hända om eleven inte ändrar sitt beteende. Till exempel kan eleven tillfälligt flyttas till en annan skola.

Den nya skollagen ger också rektorn möjlighet att stänga av en elev i grundskolan, specialskolan och sameskolan om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero och om andra åtgärder inte har hjälpt. Avstängningen får vara högst en vecka åt gången och högst två gånger per termin. Eleven har rätt att få kompensation för den undervisning som hon eller han går miste om och du som vårdnadshavare har rätt att överklaga rektorns beslut om avstängning till förvaltningsrätten.

Nya läroplaner

Med utgångspunkt i skollagen har läroplanen för grundskolan, specialskolan, grund-särskolan och sameskolan skrivits om så att varje skolform har fått en egen läroplan. Alla skolor, både kommunala, fristående och statliga skolor ska följa läroplanen för den skolform det gäller. Genom att läsa läroplanen får du veta vilken värdegrund skolan vilar på och vilket uppdrag och vilka mål skolan har. Till läroplanen hör också kursplaner och kunskapskrav för samtliga ämnen.

Hur skolorna väljer att arbeta kan däremot skilja sig åt, det ska den enskilda skolans ledning och personal komma fram till tillsammans. Även eleverna ska ges möjlighet att vara delaktiga i det arbetet. Du som förälder kan ta del i arbetet genom de möten och utvecklingssamtal du bjuds in till och du kan också ta kontakt med ditt barns skola för att samverka på andra sätt.

LÄROPLANEN

Läroplanens första del behandlar skolans värdegrund och uppdrag. Här slås det fast att verksamheten i skolan ska stämma överens med samhällets demokratiska värderingar och att alla som arbetar i skolan ska respektera varje människas värde och vår miljö.

I läroplanens andra del finns övergripande mål och riktlinjer för utbildningen. Här anges de normer, värden och kunskaper som alla elever bör ha utvecklat efter avslutad skolgång. Dessa mål ska undervisningen i alla skolans ämnen bidra till att utveckla. Läroplanens två första delar gäller också med något mindre undantag för verksamheten i förskoleklass och på fritidshem.

I den tredje delen finns kursplaner med tillhörande kunskapskrav i alla ämnen.

KURSPLANER OCH KUNSKAPSKRAV

Kursplanen i varje ämne beskriver varför ämnet finns i skolan, vad syftet med undervisningen är och vilka kunskaper ditt barn ska ges möjlighet att utveckla. Kursplanen anger också ett centralt innehåll. Det är det obligatoriska innehåll som undervisningen i ämnet ska behandla, men det finns också möjlighet för den enskilda skolan att lägga till ytterligare innehåll.

Kunskapskraven i ämnet kompletterar kursplanen och används för att bedöma ditt barns kunskapsutveckling. De beskriver vad eleverna ska kunna vid vissa givna tillfällen och hur detta tar sig uttryck. I grundskolan finns kunskapskrav för godtagbara kunskaper i slutet av årskurs tre i ämnena svenska, svenska som andraspråk, matematik, samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen. I årskurs sex finns kunskapskrav för alla ämnen utom moderna språk och i årskurs nio finns kunskapskrav för samtliga ämnen.

I årskurs tre används kunskapskraven för att bedöma om ditt barn har godtagbara kunskaper. I årskurs sex (från läsåret 2012/13) och årskurs nio används kunskapskraven för

att bedöma vilket betygssteg ditt barns kunnande i ämnet motsvarar. Kunskapskraven är konstruerade utifrån en ny betygsskala och finns preciserade i årskurs sex och nio för betygsstegen E, C och A. Med godtagbara kunskaper menas en lägsta godtagbar nivå av kunnande, vilket även motsvarar betyget E.

I grundsärskolan finns kunskapskrav i slutet av årskurs sex och i slutet av årskurs nio för samtliga ämnen. Träningsskolan har kunskapskrav för grundläggande eller fördjupade kunskaper i slutet av årskurs nio.

- I specialskolan, som är tioårig, finns kunskapskrav för godtagbara kunskaper i slutet av årskurs fyra för ämnena svenska, svenska som andraspråk, matematik, teckenspråk för döva och hörselskadade, samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen. I årskurs sju finns kunskapskrav för alla ämnen utom moderna språk och i årskurs tio finns kunskapskrav för samtliga ämnen. Sameskolan följer grundskolans kunskapskrav för årskurs tre och sex.

Längre fram i texten, när kunskapskrav omnämns ges endast information som gäller grundskolan. För dig som har barn i grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan gäller då informationen i rutan ovan.

Vill du läsa mer om skollagen eller läroplanen hittar du dem på Skolverkets webbplats:

www.skolverket.se/skollagen2011

www.skolverket.se/nyalaroplaner

NY BETYGSSKALA

En ny betygsskala med fler betygssteg har införts. Den nya betygsskalan har sex steg: A, B, C, D, E och F. Betygssteget A är det högsta betyget medan E är det lägst godkända. Betyget F är ett icke godkänt betyg. Har eleven varit frånvarande så mycket att underlag helt saknas för att sätta betyg markeras det med ett streck.

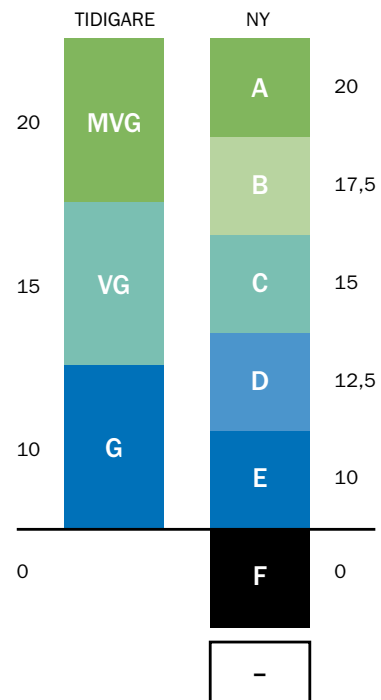
För grundsärskolan har den nya betygsskalan fem steg: A, B, C, D och E. Betyget F eller markeringen streck finns inte i betygsskalan. Om en elev i grundsärskolan inte uppnår kraven för betyget E, eller när underlag saknas på grund av frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet.

För att få betyget A, C eller E ska respektive kunskapskrav vara uppfyllt i sin helhet. För att få betyget B ska kunskapskravet för betyget C och övervägande delen av kunskapskravet för betyget A vara uppfyllt. På samma sätt gäller att för att få betyget D ska hela kunskapskravet för betyget E och övervägande delen av kunskapskravet för betyget C vara uppfyllt.

Om du eller ditt barn undrar över skälen till ett visst betyg har ni enligt den nya skollagen rätt att få information om det.

BETYG FRÅN ÅRSKURS SEX

Från och med hösten 2012 kommer betyg att sättas från årskurs sex och därefter för varje termin fram till och med slutbetyget i årskurs nio. Terminsbetygen ska sättas utifrån de kunskaper som eleven har utvecklat fram till och med den aktuella terminen. Bedömningen i årskurs sex ska göras i relation till kunskapskraven i årskurs sex. Från och med årskurs sju görs bedömningen i relation till kunskapskraven i årskurs nio.

Bedömning och utvecklingssamtal

För att vara säker på att ditt barn utvecklas i riktning mot läroplanens övergripande mål och de långsiktiga målen för varje ämne, är det viktigt att skolans arbete sker i samarbete med hemmet. Under skolårets gång gör läraren fortlöpande bedömningar av ditt barns lärande och utveckling. Du får information om detta minst en gång per termin när du och ditt barn träffar läraren eller klassföreståndaren för att ha ett utvecklingssamtal.

I samband med utvecklingssamtalet ska en individuell utvecklingsplan upprättas. Den individuella utvecklingsplanen ska innehålla omdömen om ditt barns kunskapsutveckling i de ämnen ditt barn fått undervisning i. Den ska även innehålla en sammanfattning av de insatser som behövs för att ditt barn ska nå målen och utvecklas så långt som möjligt.

Vill du läsa mer om utvecklingssamtal, individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen (IUP) och åtgärdsprogram finns information på Skolverkets webbplats:

www.skolverket.se/iup

Rätten att utvecklas så långt som möjligt

Alla elever ska få den stimulans de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de ska kunna utvecklas så långt som möjligt. Det gäller även elever som har lätt att nå kunskapskraven. De elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, har rätt att få särskilt stöd. Det är rektorns ansvar att se till att elevens behov av stöd utreds och om det visar sig att eleven har behov av särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas.

Du och ditt barn har rätt att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. Du får nu också enligt skollagen rätt att överklaga rektorns beslut om åtgärdsprogram till Skolväsendets överklagandenämnd. Det gäller både ett beslut om att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas eller utformningen av och innehållet i ett åtgärdsprogram. Du har också möjlighet att överklaga om rektorn beslutat att det särskilda stödet ska ges i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt, eller om rektorn har beslutat om så kallad anpassad studiegång.

Vill du läsa hela läroplanen?

Du kan beställa eller ladda ned läroplanen
på Skolverkets webbplats www.skolverket.se

Den här broschyren finns även i en
tryckt version och kan beställas från:

Fritzes kundservice
106 47 Stockholm
tel: 08-690 95 76
fax: 08-690 95 50
e-post: skolverket@fritzes.se

ISBN 978-91-86529-49-9
Beställningsnummer: 11:1234
Grafisk form: AB Typoform
Omslagsfoto: Michael McLain
Foto inlaga: Michael McLain
Tryck: Danagårds Litho, 2011
Andra upplagan: 70 000 ex

Skolverket